

To 14.3.2024 Carelia-sali

Mystiset näyt

Ruut Kiiski
kapellimestari

Kaisa Ranta
sopraano

OHJELMA

Arvo Pärt:

Fratres (11')

Benjamin Britten:

Les Illuminations op. 18 (24')

Fanfare

Villes

Phrase

Antique

Royauté

Marine

Interlude

Being Beauteous

Parade

Départ

Väliaika

Wolfgang Amadeus Mozart:

Välisoitto näytelmämusiikista Thamos, Egyptin kuningas KV 345 (Allegro vivace assai) (4')

Wolfgang Amadeus Mozart:

Schon lacht der Holde Frühling KV 580 konserttiaaria sopraanolle ja orkesterille (8')

Ludwig van Beethoven:

Sinfonia nro 7 A-duuri op. 92 (36')

Poco sostenuto - Vivace

Allegretto

Scherzo: Presto - Assai meno presto (Trio)

Allegro con brio

ESIINTYJÄT

Ruut Kiiski, kapellimestari

Ruut Kiiski on johtanut muun muassa Turun filharmonista orkesteria, Malmön sinfoniaorkesteria ja Orchestre national des Pays de la Loirea. Hän on johtanut oopperaa Norrlandsoperanissa, työskennellyt Göteborgin oopperan orkesterin kanssa ja vierailut monesti johtamassa Jyväskylän Sinfoniaa. Syksyllä 2023 hän debytoi Kuopion kaupunginorkesterin, Tampere Filharmonian sekä Radion sinfoniaorkesterin edessä ja johti *L'elisir d'amore* -oopperaa Jyväskylän oopperassa.

Kevään 2024 aikana Ruut johtaa Joensuun kaupunginorkesterin lisäksi mm. Lapin kamariorkesteria, Kymi Sinfoniettaa sekä Vaasan kaupunginorkesteria. Monipuolisena muusikkona ja lauluinstrumentin kanssa pitkään työskennelleenä Ruut viihtyy oopperamusiikin parissa, mutta hänen vahvuksiinsa kuuluu myös kiinnostus uuteen ja ennen kuulemattomaan musiikkiin sekä mielenkiintoisten ohjelmakokonaisuuksien suunnitteluun.

Ruut Kiiski on valmistunut kapellimestariksi Tukholman kuninkaallisesta musiikkikorkeakoulusta vuonna 2015. Hän on aikaisemmin valmistunut Sibelius-Akatemiasta kirkkomusiikoksi ja kuoronjohtajaksi. Hän toimii myös Tampereen filharmonisen kuoron taiteellisenä johtajana.

Kaisa Ranta, sopraano

Ilmaisuvoimainen ja muuntautumiskykyinen **Kaisa Ranta** on saanut tehtäväkseen monipuolisia näyttämötöitä ja konserttisolistin tehtäviä.

Ranta on opiskellut laulua Oulun Konservatoriossa, Oulun ja Turun Ammatikorkeakouluissa (Musiikkipedagogi; 2004) sekä Sibelius-Akatemiassa (MuM; 2008). Kaisa Rannan opettajina ovat olleet mm. **Airi Tokola**, **Heikki Toivanen**, **Pia-Gunn Anckar**, **Marjut Hannula**, **Eva Blahová**, **Elisabeth Werres** sekä **Mika Kares** ja **Jaakko Ryhänen**.

Ranta debytoi Suomen Kansallisoopperassa (SKOB) **W.A. Mozartin** pienoisoopperan *Zaide* nimiroolissa vuonna 2006 heti Lappeenrannan laulukilpailujen voittonsa jälkeen. Suomen Kansallisoopperassa Rannan rooleja ovat olleet Nanetta (**G. Verdi: Falstaff**), Marian (**J. Linkola: Robin Hood**), Juliet (**E. W. Korngold: Die tote Stadt**), kettuneiti (**L. Janacek: Ovela kettu**) sekä Carlotta Giudicelli (**A. Lloyd Webber: Oopperan kummitus**). Jyväskylän Oopperayhdistyksen tuotannoissa Rannan rooleja ovat olleet Micaëla (**G. Bizét: Carmen**) sekä Musetta (**G. Puccini: La bohème**). Viimeisimmistä roolitoista mainittakoon myös Cunegonde (**L.**

Bernstein: *Candide*) sekä Sophie Scholl (U. **Zimmermann:** *Weiße Rose*).

Kaisa Ranta konsertoi aktiivisesti suomalaisten orkestereiden ja kuorojen solistina. Hän on kysytty solisti kirkollisissa teoksissa, ja teoksista mainittakoon **Pergolesin** ja **Scarlattin** *Stabat Mater*, **G. F. Händelin** *Messias*, **A. Brucknerin** *Requiem*, **G. Faurén** *Requiem*, **J. Brahmsin** *Ein Deutsches Requiem*, **Lloyd Webberin** *Requiem*, **J. Haydnin** *St. Cecilia-messu*, **W.A. Mozartin** *Requiem, c-mollimessu* ja *Exultate, jubilate*, **A. Salierin** *La passione di nostro Signore Gesu Christo*, **M. Tippettin** *A Child of Our Time*, **L. van Beethovenin** *messu C-duuri* ja *9. sinfonia* sekä **C. Saint-Saensin** *Jouluoratorio*, **J. S. Bachin** *Johannes-passio* ja *Matteus-passio*.

Myös **C. Orffin** *Carmina Burana* kuuluu Rannan repertuaariin.

Ranta on kotonaan myös aikamme musiikin parissa. Radion Sinfoniaorkesterin solistina Ranta on esiintynyt nyky-musiikin kantaesityksissä esim. **Uljas Pulkkinen** sinfonisessa runossa *Neito* sekä **Paavo Heinisen** *Kaukametsä* ja *Musta kehtolaulu*.

Viimeaikaisista levytyksistä mainittakoon **Ludvig van Beethovenin** *Messu C-duuri* ja *Vestas Feuer* (joht. **Leif Segerstam**, Turun Filharmoninen orkesteri, CCA, Naxos, 2019) sekä **Pekka Kostiaisen** *Triduum Paschale* (joht. **Ville Matvejeff**, Jyväskylän Kaupunginorkesteri & St. Michel Strings, Alba, 2020).

Valtakunnalliseen tietoisuuteen Kaisa Ranta nousi voitettuaan ensimmäisen palkinnon Lappeenrannan valtakunnallisessa laulukilpailussa vuonna 2006. Ranta on kesällä 2009 käydyin kansainvälisen Mirjam Helin -laulukilpailun semifinalisti.

Kaisa Ranta on konsertoinut kotimaan lisäksi Englannissa, Yhdysvalloissa, Venäjällä, Tšekissä, Kroatiassa ja Japanissa.

Esiintyvän taiteilijan työnsä ohella Ranta toimii Muhoksen Musiikkipäivien taiteellisena johtajana. Ranta valmistee Taideyliopiston Sibelius-Akatemian DocMus-tohtorikoulussa taiteellista tohtorintutkimtoa, jonka puitteissa hän tutkii eri

esiintymisympäristöjen lainalaisuuksia polttopisteessään taiteilijan läsnäolo ja yleisökontakti.

TEOSITTELYT

Arvo Pärt: Fratres

Arvo Pärt (s. 1935) aloitti säveltäjauransa modernistina 1960-luvulla, mutta sukelsi 1970-luvun alussa keskiaikaisen musiikin lähteille. Hän palasi kuuden vuoden kuluttua takaisin uutena miehenä tiivistäen elämyksiään: ”Aika ja ajattomuus liittyvät toisiinsa. Nykyisyys ja ikuisuus kampailevat sisällämme. Ja tässä on kaiken ristiriitaisuuden perusta, meidän suvaitsemattomuutemme, ahdasmielisyys-tytemme, uskomme ja surumme.”

Pärtin teoksista suosituimpia on ollut alun perin seitsemälle vanhalle tai uudelle soittimelle vuonna 1977 sävelletty ja vanhan musiikin yhtye Hortus Musicukselle omistettu *Fratres* (”*Veljet*”). Teoksen monista sovituksista on syntynyt ainakin viidentoista eri version perhe.

Staattisen urkupisteen yllä operoiva kolmiääninen *Fratres* on musiikkia, joka kertoo ”hetkellisen ja ikuisen kamppailusta sisällämme” (Pärt). Nakuttava kuu-sitahtinen aihe luo kappaleen rituaalisen vireen ja yksinkertainen, mutta mystisesti sointuva ja muunteleva melodinen teema kasvaa suureksi paisutukseksi, crescendoksi, joka vetäytyy hiljenevässä diminuendossa takaisin ajattomaan avaruuteen.

Benjamin Britten: Les Illuminations

Benjamin Britten (1913–1976) aloitti vuonna 1939 orkesterilaulusarjan *Les Illuminations* (”*Välähdyksiä*”) sopraanolle tai tenorille ja jousille Englannissa, ja sävelsi sen loppuun USA:ssa saman vuoden loka-kuussa. Kantaesittäjänä lauloi sopraano **Sophie Wyss**, jolle säveltäjä kirjoitti: ”Käsitän Les Illuminationsin runoilijalle – toivoakseni myös säveltäjälle – suosduiksi taivasnäyksi.”

Arthur Rimbaud (1854–1891) kirjoitti *Les Illuminationsin* runoja vaellellessaan nuorena 1870-luvulla otsikkoa ehdotta-

neen **Paul Verlaine** kanssa Belgiassa, Saksassa ja Englannissa, jossa suurin osa runoista valmistui. Fantastinen, nopeina näkyinä etenevä runosarja oli kielen käsittelyltään vallankumouksellinen. Brittenille, kuten monille englantilaisille toisinaajatteliijoille, Ranska ja sen kieli oli toinen kotimaa.

Les Illuminationsin yhdeksän laulua muodostavat tiiviin ja kuvien runsaudessaan hengästyttävän sarjan. Asteikkoja ja arpeggioita pulppuavalla teoksella on tyylillinen tausta ranskalaisessa uusklassismissa. Musiikillinen jännite on viritetty B- ja E-sävelten varaan ja tämä rakenteellinen riitasointu pidetään aktiivisena koko teoksen läpi: se demonstroidaan heti alussa ja ratkaistaan vasta lopussa.

Teoksen aloittava Fanfare on eräänlainen ohjelmanjulistus: ”Yksin minulla on avaimet tähän villiin juhlakulkueeseen” (J’ai seul la clef de cette parade sauvage). Vain taiteilijalle on suotu mahdollisuus nähdä ihmiselämä kaikessa moninaisuudessaan. Lause kuullaan kolmasti teoksen aikana ja siihen johdattavat viulujen ja alttoviulujen fanfaarit, jotka leiskuvat sellojen ja bassojen korkeiden trillien yllä.

Toinen runo, Villes (Kaupungit), on vauhdikas matkaan lähtö, joka kuitenkin katkeaa Phrasen (Lause) näyномaiseen yötunnelmaan solistin äänen kiirissä kohti tähtiä. Tähän tunnelmaan liittyy Antique (Antiikki), joka hauraalla melodiallaan ja viulusoolollaan tavoittelee kuvaa haalistuneesta menneisyydestä. Puolimatkassa Antiquen päätöksen B-duuri kääntyy Royautén (Kuninkaallisuus) E-duuriksi, joka henkii straviinskymaista uusklassista juhluvuutta.

Marinen merellisyyttä tarkoittaa myös kuohuvaa taituruutta. Jousien hallitsema Interludi tuo esiin teoksen mottoaiheen, nyt traagisesti virittyneenä. Yhtä aikaa taivaallisia sfäärien sointuja ja aistillista hurmiota tavoitteleva Being Beateous (Autuaana oleminen) saa outoa jännitystä jousien trilleistä.

Barbaarista loistoa ja yltäkylläisyyttä uhkuva Parade (Juhlakulkue) on Brittenin kirjeen mukaan ”kuva Tuonelasta, jonka

tulisi kuulostaa karmivalta, pahalta ja likaiselta”. Se muistuttaa elämän ja kauden rajallisuudesta, mutta lunastaa alussa annetun manifestin kirkkaaseen C-duuriin.

Lyhyt epilogi, Départ (Lähtö), havahduttaa toisenlaisen todellisuuteen, alakuuloiseen arkeen. Se palaa yksinkertaiseen ilmaisuun, joka kertoo kiehtovan runomaailman ja kukkeiden kuvien särkyemisestä. Paraati on kulkenut ohi, mutta lähtö ennustaa myös uusia ääniä ja tuntemuksia.

Wolfgang Amadeus Mozart: Välisoitto näytelmämusiikista Thamos, Egyptin kuningas KV 345, Schon lacht der Holde Frühling KV 580

Wolfgang Amadeus Mozartin (1756–1791) musiikki KV 345/336a paroni **Tobias von Geblerin** näytelmään *Thamos, Egyptin kuningas*, valmistui vuosina 1773–1780. Pitkä aikaväli ei johdu teoksen vaatimasta kypsytystä, vaan siitä ettei tiedetä mihinkä näytelmän esityksiin Wienissä tai Salzburgissa Mozartin musiikki syntyi.

Tarina kertoo Thamoksesta, joka on perinyt Egyptin herruuden väärin perustein ja rakastuu oikean kuninkaan, Meneisin tyttären. Petosten, itsemurhien ja salaman iskujen aiheuttamien kuolemien jälkeen Thamos ja Tharsis saavat lopussa toisensa. Mozartin musiikki Thamokseen käsittää joukon kuoroja ja välisoittoja, joista huokuu traaginen lataus. Neljännen näytöksen edellä kuultava välisoitto (Allegro vivace assai) saa dramaattisen pääaiheensa rinnalle leppeämmän sivuteeman.

Mozart sävelsi **George Beaumarchais**’n kolmesta Figaro-näytelmästä oopperaksi *Figaron häät* (1786), mutta harva tietää, että hän tarttui myös *Sevillan parturiin*, josta varhaisen oopperaversioon sävelsi **Giovanni Paisiello Katariina Suurelle** vuonna 1782. Paisiellon oopperaa oli tarkoitus esittää saksankielisenä Wienissä vuonna 1789, jolloin Mozart ryhtyi säveltämään siihen lisäariaa **Josepha Hoferia** varten. Josepha – Taikahuilun tuleva

Yön kuningatar – oli vanhin Weberin sisaruksista, joista **Aloysialle** Mozart sävelsi monia aarioita ja **Constanzen** kanssa hän meni naimisiin.

Paisiellon oopperaa ei vuonna 1789 Wienissä kuultu ja aaria jäi Mozartilta viimeistelemättä. Teos pääsi näyttämölle vasta vuonna 1796 Mozartin kuoltua ja aarian orkestraatio on täydennetty jälkeen päin. *Schon lacht der Holde Frühlingssä KV 580* oopperan naistähti Rosina riemuitsee kevään tulosta ja kaipaata hitaassa toisessa säkeistössä rakastettuun. Mozart työskenteli noihin aikoihin *Cosi fan tutte* parissa ja sen virtaviivaistunut melodisuus kuvastuu myös aariasta. Päätaiteen virtuoosiotteissa ennakoidaan Yön kuningattaren taiturinäytteitä.

Ludwig van Beethoven: Sinfonia nro 7 A-duuri op. 92

Ludwig van Beethovenin (1770–1827) seitsemäs ja kahdeksas sinfonia syntyivät yhtä aikaa vuonna 1812 ja ne muodostivat samantapaisen sisarusparin kuin viides ja kuudes sinfonia neljä vuotta aiemmin. Vuonna 1812 **Napoleon** vastaan käydyt raskaat sodat oli voitettu ja koittin k. kansojen kevät. Valoisilla ja ulospäin suuntautuneilla A- ja F-duuri-sinfonioilla ei yleensä ole nähty siteitä historialliseen ajankohtaan, joka tuntui hetkellisesti lunastavan säveltäjän ihanteita.

Mutta ainakin wieniläisyleisölle seitsemännen sinfonian kantaesityksellä vuonna 1813 oli selvä sanoma. Teos kuultiin ensimmäiseksi itävaltalaisen sotaleskien ja -orpojen hyväksi annetuissa hyväntekeväisyyskonserteissa ja niissä sen oudoimmat, itsepintaisesti toistavat piirteet otettiin vastaan sitkeydellä saavutetun voiton merkkeinä.

Myöhemminkin A-duuri-sinfonian estottomuudessa on nähty yhteys sekä inhimillisen että ilmaisullisen vapauden lunastamiseen. Filosofi **Theodor Adornolle** seitsemäs sinfonia symboloi hegeliläistä ihannetta, muodon ja mielikuvituksen, subjektin ja objektin harmoniaa. Monien lailla hän havaitsi yhtäläisyyden

Beethovenin ja **Stravinskyn** *Kevätuhrin* rytmiorgioiden välillä.

Välittömin esikuva A-duuri-sinfonialle oli kuitenkin säveltäjän oma neljäs sinfonia, jonka mittakaavaa on laajennettu kaikilta osin. Se näkyi myös säveltäjän johtamassa kantaesityksessä, jonka orkesterissa soittivat monet aikansa muusikkotähdet, kuten viulisti **Ignaz Schuppanzigh**, viulistisäveltäjä **Louis Spohr**, säveltäjät **Johann Nepomuk Hummel**, **Giacomo Meyerbeer** ja **Antonio Salieri**, fagotisti **Anton Romberg**, sekä kontrabassovirtuoosi **Domenico Dragonetti**.

Sinfonia käynnistyy orkesterin lähtölaukauksella. Kun suurella kädenheilauksella singahtaa sinfoninen alkuaine sävelavaruuteen. Avausosan johdannossa (Poco sostenuto) tuo materiaali kiertelee, ryhmittyy asteikoksi ja etsii rataansa tonaalisesta vapaatilasta. Pääsävelläjän (A-duuri) löydettyä paikkansa johdanto jännittyy laukaisemaan liikkeelle riehakkaassa daktyylirytmisissä laukkaavan päätaiteen (Vivace).

Temaattinen kehittäminen jää sivuun rytmiaiheiden kurottaessa luonnonvoiman ohjaamana yhä etäisempiin sävellajeihin. Pää- ja sivuteeman konfliktista ei kannata paljon puhua, kun ensin mainittu painaa höyryjyrän lailla läpi esteiden. Loppukertaus kasaantuu möyryävän bassourkupisteen päälle, josta pääteema purkautuu voittajana esiin.

Hitaan osan merkintä on Allegretto, jota säveltäjä korjasi myöhemmissä laitoksissa Andanteksi jättäen valinnan jälkipolville. Ensimmäisen osan daktyylirytmiksi kummitellee taustalla slaavilaista kansansävelmää säestävissä aiheissa. Elegisen tunnelman vastapainoksi Beethoven loihtii esiin romanttisen sivuteeman, joka puhkeaa kauniisti klarinetin soolossa.

Scherzo (Presto) ryntää päistikkaa F-duurissa, mutta ajautuu väistämättä harrasta luonnonrauhaa henkivään triotaitteeseen (Assai meno presto). Korostaakseen taitteiden välistä jännitettä Beethoven on kirjoittanut trion kertauksen ulos ja hämää kuulijaa osan lopussa:

puhaltimet tapailevat trioaihetta vielä kerran, mutta kärsimättömät loppuakordit tyrnävävät uusinta-aikeet.

F-duurista on pitkä matka A-duuriin, mutta suoraviivaisella alkuvoimallaan finaalin (Allegro con brio) avaus vaa esteet tieltään. Mittakaava on suurin mahdollinen ja osan pääaihe syöksyy eteenpäin kuin jättiläiskäsien pyörittämänä. Vauhdin kiihdyttämänä musiikki ajautuu seikkailuihin, joissa Beethoven nautiskelee harhaanjohtamistaidoillaan.

Yltyvä virtuoosisuus ja reippaat fanfaarit ennakoivat varmaa voittoa, mutta lopussa ilmestyy bassoihin jälleen umpi-mielisesti mörisevä urkupiste ja kertaus saa kuumeisen, ylikierroksilla käyvän sävyn. Loppurepliikki iskeytyy kuitenkin vastaansanomattomasti paikalleen ja koodasta löytyy Beethovenille poikkeuksellinen fff-merkintä (fortefortissimo).

Teosta hallitsevat rytmit ja takovien ostinatojen keskeinen asema motiivityössä ovat kirvoittaneet tarkkailijoilta dionyysisiä kuvauksia. Beethovenin ystävä **Wieck** todisteli, että seitsemäs sinfonia oli, paitsi kunnianosoitus Bacchukselle, myös sävelletty juovuksissa, mistä kertovat käsikirjoituksesta löytyvät punaviinilasin renkaat. Wagner luonnehti rytmiriehaa kultivoituneemmin ”tanssin apoteoosiksi”.

Teosesittelyt: **Antti Häyrynen**

Benjamin Britten: Les Illuminations

Fanfare

J'ai seul la clef de cette parade, de cette parade sauvage.

Minulla yksin on avain tähän villiin esitykseen.

Villes

Ce sont des villes!

C'est un peuple pour qui se sont montés ces Alleghanyes et ces Libans de rêve!

Des chalets de cristal et de bois se meuvent sur des rails et des poulies invisibles.

Les vieux cratères ceints de colosses

et de palmiers de cuivre rugissent mélodieusement dans les feux.

Des cortèges de Mabs en robes rouges, opalines, montent des ravines.

Là-haut, les pieds dans la cascade et les ronces, les cerfs têtent Diane.

Les Bacchantes des banlieus sanglotent et la lune brûle et hurle.

Vénus entre dans les cavernes des forgerons et des ermites. Ce sont des...

Des groupes de beffrois chantent les idées des peuples.

Des châteaux bâtis en os sort la musique inconnue.

Ce sont des villes!

Ce sont des villes!

Le paradis des orages s'effondre.

Les sauvages dansent sans cesse, dansent, dansent sans cesse la Fête de la Nuit.

Ce sont des villes! Quels bons bras,

quelle belle heure me rendront cette région d'où viennent mes sommeils

et mes moindres mouvements?

Mitä kaupunkeja!

Kansa, jota varten rakennettiin unelmien Alleghanyt ja Libanonit! Majat kristallia ja puuta, liikkumassa pitkin raiteita, näkymättömien väkipyörien vetäminä.

Kolossien ympäröimiä sammuneita kraattereita, kuparipalmuja humisemassa soinnukkaasti tulesa.

Punaisiin ja opaalinhohtoisiin viittoihin sonnustautuneiden keijujen kulkueet nousevat rotkoista.

Huipulla kauriit, sorkat vesiputouksessa ja karhunvatukkapensaissa, imevät Dianan maitoa.

Esikaupunkien bakkantit ulisevat, kuu palaa huutaen. Venus astuu seppiä ja erakoiden luoliin. Kellotapuleiden joukko ylistää kansojen aatteita.

Luisista linnoista kaikuu tuntematonta musiikkia.

Rajumyrskyjen paratiisi romahtaa. Villiolennot tanssivat taukoamatta yön juhlaa.

Mitkä ihanat käsivarret, mikä suloinen aika tuovat takaisin tienoon, josta syntyvät uneni

ja pienimmätkin liikkeeni?

Phrase

J'ai tendu des cordes de clocher à clocher; des guirlandes de fenêtré à fenêtré; des chaînes d'or d'étoile à étoile, et je danse.

Olen vetänyt köysiä kellotornista kellotorniin; köynnöksiä ikkunasta ikkunaan; kultaketjuja tähdetä tähteen, ja minä tanssin.

Antique

Gracieux fils de Pan! Autour de ton front couronné de fleurettes et de baies, tes yeux, des boules précieuses, remuent. Tachées

de lie brunes, tes joues se creusent. Tes crocs luisent. Ta poitrine ressemble à une cithare, des tintements circulent dans tes bras blonds. Ton cœur bat dans ce ventre où dort le double sexe. Promène-toi, la nuit, en mouvant doucement cette cuisse, cette seconde cuisse, et cette jambe de gauche.

Panin sorja poika! Kukkasin ja marjoin kruunatun otsan ympärillä silmäsi, kalliit pallot, liikehtivät. Ruskean sakan tahrimat poskesi painuvat kuopalle. Torahampaasi välkkyvät. Rintasi muistuttaa luuttua, vaaleat käsivartesi helähtelevät. Sydämesi lyö vatsassa, jossa kaksi sukuelintä uinuu. Kulje yössä, liikuta hiljaa reittä, tuota toista reittä ja vasenta jalkaa.

Royauté

Un beau matin, chez un peuple fort doux, un homme et une femme superbes criaient, criaient sur la place publique: "Mes amis, mes amis, je veux qu'elle soit reine, je veux quelle soit reine !" "Je veux être reine!" Elle riait et tremblait. Il parlait aux amis de révélation, d'épreuve terminée. Ils se pâmaient l'un contre l'autre.

En effet ils furent rois toute une matinée où les tentures carminées se relevèrent sur les maisons, et tout l'après-midi, où ils s'avancèrent du côté des jardins de palmes.

Eräänä aamuna erään kovin lempeän kansan keskuudessa komea mies ja upea nainen huusivat julkisella paikalla. "Ystäväni, haluan että hänestä tulee kuningatar!" "Haluan olla kuningatar!" Nainen naurovi ja värisevi. Mies puhui ystäville ilmestyksestä,

päättäneestä koettelemuksesta. He
pyörtyivät toistensa syliin.
Itse asiassa he olivat
hallitsijoita koko aamupäivän,
jolloin karmiinipunaiset verhot
kohosivat peittämään taloja, ja
iltapäivän, jolloin he lähtivät
kohti palmunleväpuutarhoja.

Marine

Les chars d'argent et de cuivre -
Les proues d'acier et d'argent -
Battent l'écume -
Soulèvent les souches des ronces.
Les courants de la lande,
Et les ornières immenses du
reflux,
Filent circulairement vers l'est,
Vers les piliers de la forêt, -
Vers les fûts de la jetée, Dont
l'angle est heurté par des
tourbillons,
tourbillons de lumière.

Hopea- ja kuparivaunut,
keulat terästä ja hopeaa,
lyövät vaahtoa
paljastaen karhunvatukan juuret.
Nummen vuot
ja laskuveden valtaiset virrat
vyöryvät pyörteinä kohti itää,
kohti metsien pylväitä
kohti aallonmurtajaa,
jonka kulmaan lyövät valon
pyörteet.

Interlude

J'ai seul la clef de cette
parade, de cette parade sauvage.
Minulla yksin on avain
tähän villiin esitykseen.

Being Beauteous

Devant une neige un Être de
beauté de haute taille.
Des sifflements de mort et des
cercles de musique sourde font
monter, s'élargir et trembler
comme un spectre ce corps adoré;
des blessures écarlates et
noires éclatent dans les chairs

superbes. Les couleurs propres de
la vie se foncent,

dansent et se dégagent autour de
la Vision, sur le chantier.

Et les frissons s'élèvent et
grondent, et la saveur forcenée
de ces effets se chargeant avec
les sifflements mortels et les
rauques musiques que le monde,
loin derrière nous, lance sur
notre mère de beauté, - elle
recule, elle se dresse. Oh! nos
os sont revêtus d'un nouveau
corps amoureux.

Ô la face cendrée, l'écusson
de crin, les bras de cristal!
Le canon sur lequel je dois
m'abattre à travers la mêlée des
arbres et de l'air léger!

Lumen äärellä kookas Kaunis
Oleno. Kuolonpihahdukset ja
kumean musiikin kehät saavat
tämän palvotun ruumiin kohoamaan,
paisumaan ja värisemään kuin
aave; helakanpunaiset ja mustat
haavat puhkeavat upeaan lihaan.
Elämän omat värit tummenevat,
tanssivat ja huokuvat Näyn
ympäriällä, työmaalla. Ja
väristykset voimistuvat ja
hurisevat, näiden vaikuttimien
hourupäisen maun liittyessä
kuolonpihahduksiin ja römeään
musiikkiin, jota maailma kaukana
takanamme viskoo kauneuden
äitimme päälle - hän perääntyy,
kohottautuu. Voi! luillemme on
puettu uusi rakastunut ruumis!

Oi tuhkanharmaat kasvot,
karvainen kilpi,
kristallikäsivarret!

Tykki johon minun on iskettävä
kiinni puiden ja kevyen ilman
sekasorron läpi!

Départ

Assez vu.
La vision s'est rencontrée
à tous les airs.
Assez eu.
Rumeurs des villes, le soir,
et au soleil, et toujours.
Assez connu.
Les arrêts de la vie.
- O Rumeurs et Visions!
Départ dans l'affection
et le bruit neufs.

Tarpeeksi nähty.
Näyt kohdattu
kaikissa muodoissaan.
Tarpeeksi saatu.
Kaupunkien hälinä, iltaisin,
auringon loisteessa, ja aina.
Tarpeeksi koettu.
Elämän pysähdyspaikat.
- Oi hälinä ja näyt!
Lähtö kohti uusia kiintymyksen
kohteita, kohti uusia ääniä!

Alkuperäisteksti: Arthur Rimbaud
Suomennos: Sirpa Hietanen, Jukka Rantamäki

Schon lacht der holde Frühling

Schon lacht der holde Frühling
auf blumenreichen Matten,
wo sich Zephire gatten
unter geselligem Scherze.

Wenn auch auf allen Zweigen
sich junge Blüten zeigen,
kehrt doch kein leiser Trost
in dieses arme Herz.

Da sitze ich und weine
einsam auf der Flur,
nicht um mein verlornes
Schäfchen, nein, um den Schäfer
Lindor nur.

Viehkeä kevät jo hymyilee
Viehkeä kevät jo hymyilee
kukkien täyttämällä niityillä.
Zefiirit rakastuvat iloisen
leikinlaskun keskellä.

Kaikkiällä
kasvaa kukkasia,
mutta ne eivät tuo iloa
surulliseen sydämeeni.

Tässä istun ja itken,
aivan yksin vainiolla.
Kadonneiden lampaideni perään en
itke, ei, vaan paimenen.

Viehkeä kevät jo hymyilee
kukkien täyttämällä niityillä.
Zefiirit rakastuvat
iloisen leikinlaskun keskellä.

Kaikkiällä
kasvaa kukkasia,
mutta ne eivät tuo iloa
surulliseen sydämeeni.

Vapaa käännös Kaisa Ranta

Orkesteri kutsuu sinut seikkailuun!

Kevään ohjelmistossa on luvassa menoa ja meininkiä: klassikoita, elokuvamusiikkia, sketsiviihteen täyttämä vappukonsertti ja perheen pienimmille lastenkonsertti yhdessä Ammuusikoiden kanssa!

Tule kuulemaan Mika Waltarin maailmanmatkoista tai häkelly ääntä ja valoa yhdistelevisssä Sound and Light -konserteissamme.

Valitse mieluisin konserttisi, odotamme täällä sinua!

Liput ennakkoon Lippu.fi tai Carelicumista osoitteesta Koskikatu 5, 80100 Joensuu.

Carelicum avoinna: ma-ti klo 10-16, ke klo 10-17, to-pe klo 10-16, la-su suljettu.
Puh. 013 337 5222 (ma-pe klo 10-12), sähköposti carelicum.palvelut@joensuu.fi

Ovilipunmyynti avautuu tuntia ennen konsertin alkua.

to 4.4.

to 27.4.

ti 19.3. klo 18 | Carelia-sali **Music of Divas** **Loppuunvarattu!**

ke 27.3. klo 18 | Joensuun ev.lut. kirkko **Sielunmessu** **29/26/6 €**

to 4.4. klo 18 | Konservatorion sali **Kamarimusiikin helmiä** **20/17/6 €**

to 11.4. klo 18 | Carelia-sali **Waltari Pariisissa** **29/26/6 €**

to 18.4. klo 18 | Carelia-sali **Enkelten osuus** **29/26/6 €**

la 27.4. klo 16 | Carelia-sali **Lastenkonsertti** **18/18/6 €**

to 30.4. klo 18 | Carelia-sali **Vappukonsertti** **29/26/6 €**

su 5.5., la 11.5. ja su 12.5. klo 18 | Konservatorion sali

Sound and Light **20/17/6 €**

to 16.5. klo 18 | Carelia-sali **Uusia yllätyksiä** **29/26/6 €**

to 6.6. klo 18 | Carelia-sali **Promootio** **29/26/6 €**

to 30.4.

to 6.6.

Tällä viikolla orkesterissamme soittavat:

I VIULU

Mariko Matsumoto | konserttimestari
Klaus-Peter Haav | vuorotteleva konserttimestari
Heli Untamala | 1. viulun äänenjohtaja
Konstancja Smolorz
Liam Keneally
Miina Järvi

II VIULU

Ilona Piirainen | äänenjohtaja
Elina Jalas | varaäänentohtaja
Alina Hiltunen
Grażyna Wendland-Górzynska
Paweł Domański

ALTOVIULU

Boris Popov | äänenjohtaja
Iina Marja-aho
Ulla-Riikka Karvinen
Dmitry Vasilevsky

SELLO

Akito Goto | soolosellisti
Piotr Sobczak | äänenjohtaja
Konstantin Mishukov | varaäänentohtaja
Finlay Hare

KONTRABASSO

Joel Madetoja | äänenjohtaja
Kari Räsänen | varaäänentohtaja

LYÖMÄSOITTIMET

Hannu Porkka | äänenjohtaja

HUILU

Alexander Viazovtsev | äänenjohtaja
Ilkka Eronen | varaäänentohtaja

OBOE

Jonna Staas | äänenjohtaja
Jun Saotome | varaäänentohtaja

KLARINETTI

Julia Rima | äänenjohtaja
Nikolai Pryganov | varaäänentohtaja

FAGOTTI

Boğaç İpeklioğulları | äänenjohtaja
Ecem Baltacı | varaäänentohtaja

KÄYRÄTORVI

Alexis Routley | äänenjohtaja
Hannu Korkalainen | varaäänentohtaja

TRUMPETTI

Kyösti Varis | äänenjohtaja
Katja Lasser | varaäänentohtaja

TUUBA

Ari Varpula